

**OPPIVA-verkoston kannanotto,
lyhennelmä
28.3.2023**

Kannanotto kokonaisuudessaan löytyy OPPIVA-verkoston verkkosivulta

OPPIVA-verkoston kannanotto: [Perusopetuksen seuraava kehitysaskel on otettava nyt](#)

1. Perusopetuksen järjestäminen vaatii kokonaisuudistuksen

- Perusopetuksen lainsäädännön kokonaisuudistus tulee aloittaa perusopetuksen pedagogiikan ja opetussuunnitelman toteutumisen valtakunnallisella arvioinnilla.
- Perusopetuslaki on ollut voimassa vuodesta 1999. Nyt on tehtävä perusopetuslainsäädännön kokonaisuudistus.
- Perusopetuslain tarkastelun rinnalla tulee tarkastella myös muita lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvien palvelujen järjestämistä ohjaavia lakeja.
- **OPPIVA-verkosto ehdottaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö antaa Kansalliselle koulutuksen arviointikeskukselle Karville toimeksiannon peruskoulun opetussuunnitelman toimeenpanon kokonaisarvion tekemisestä lainsäädäntötyön pohjaksi olemassa olevia arviointityön tuloksia täydentämällä.**

2. Perusopetuksen säätely ja pedagogiikka kaipaavat uudistamista

- Seuraavan hallituskauden koulutuspoliittisiin kehittämistoimenpiteisiin on otettava peruskoulun pedagoginen uudistaminen. Jatkuvan oppimisen edellytykset luodaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.
- Digitalisaation edellyttämien perustaitojen riittävä hallinta kuuluu jokaiselle oppilaalle.
- Väestörakenteen muutokset sekä kotimainen ja kansainvälinen muuttoliike lisäävät oppilaitosverkon muutoshaasteita.
- **OPPIVA-verkosto ehdottaa, että perusopetuksen uudistamisprosessi alkaa heti uuden hallituskauden alussa vuonna 2023. Ensin on luotava kokonaisnäkökulma perusteellisen arvioinnin pohjalta, minkä jälkeen on käynnistettävä lainsäädännön uudistamisprosessi. Kolmas vaihe on perusopetuksen valtakunnallisten perusteiden uudistaminen ja hyvin resursoitu paikallinen opetussuunnitelmatyö.**

3. Perusopetuksen paikallinen kehittäminen on ratkaisevaa

- Perusopetuksen oppimistuloksissa tapahtunut notkahdus voidaan korjata.
- Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden valmistava opetus tulisi mahdollistaa kahteen vuoteen saakka. S2-kielen opetuksen määrään ja resursseihin on panostettava tarvelähtöisesti.
- Peruskoulu oppivelvollisuuskouluna on lähtökohdaltaan inklusiivinen. Oppimisen kolmiportaisen tuen mallin uudistamisen rinnalla inklusiivisen koulun toimintamalleja on monipuolistettava.
- Kaksivuotiseen esiopetukseen siirtyminen on kannatettavaa, kunhan se tukee lasten kehitystä yksilöllisesti ja vähentää oppimisen esteitä.
- **OPPIVA-verkosto ehdottaa, että kansallisella tasolla on taattava perusopetuksen riittävä rahoitus. Rahoituksen perustana oleva valtionosuusjärjestelmä tulee uudistaa niin, että aiemmat leikkaukset kompensoidaan. Valtakunnallisen resurssin pitäisi kohdentua suoraan kuntien opetuspalveluille kohdennettuina, laajempina ja pidempikestoisina kehittämiskokonaisuuksina.**

4. Hyvinvointia ja oppimista ei voi erottaa

- Peruskoulun oppilaiden hyvinvointiin on panostettava erityisesti nyt korona-ajan luoman hyvinvointivajeen korjaamiseksi.
- Kielteisten ilmiöiden poistaminen edellyttää kouluyhteisöjen kokonaisvaltaista sosiaalista ja yhteisöllistä kehittämistä.
- Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat hyvinvointialueiden lasten, nuorten ja perheiden palvelut ja niiden ammattilaiset.
- Kouluyhteisöjen sosiaaliselle kehittämiselle on luotava tavoitteet ja rakenne, ja moniammatillisen yhteistyön on toimittava saumattomasti yli rajapintojen.
- Lapsiperheköyhyyden ja ylisukupolvisen syrjäytymisen vähentämiseksi tarvitaan toimenpiteitä ja tavoitteellista yhteistyötä yli toimi- ja hallintoalojen.
- **OPPIVA-verkosto ehdottaa, että Kansallinen arviointineuvosto arvioi hyvinvointialueiden ja kuntien yhteisten toimien onnistumista ja luodaan toimenpideohjelma yhteistyön kehittämiseksi. Tueksi tarvitaan valtakunnallinen toimintaohjelma lapsiperheköyhyyden ja ylisukupolvisen syrjäytymisen voittamiseksi.**

5. Perusopetus tarvitsee hyvinvoivan ja koulutetun henkilöstön

- Peruskoulun opetushenkilöstön, oppilaitosjohdon ja kuntien opetushallinnon sekä sen johdon työhyvinvoinnista ja osaamisen päivittämisestä on kannettava erityistä vastuuta.
- Henkilöstökoulutuksessa yhtenäinen osaaminen täytyy määritellä opetussuunnitelman perusteiden mukaisen opetuksen toteuttamisen näkökulmasta kansallisesti.
- Opetushenkilöstön jatkuvaan oppimiseen osallistumisen esteet pitää poistaa, ja opettajien yhteisöllistä työskentelyä tulee edistää.
- Paras tilanne olisi, että opetushenkilöstön ja johdon koulutusmäärärahat kohdistettaisiin koulutuksen järjestäjän tasolle.
- **OPPIVA-verkosto ehdottaa, että opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen laadusta ja yhdenvertaisuudesta tulee huolehtia kansallisella tasolla. Nykyinen teemalähtöinen osaamisen kehittämisen toteuttamismalli tulisi muuttaa strategisemmaksi osaamisen johtamisen viitekehyksen mukaiseksi malliksi.**